

інтересів особистості, колективу, на їх професійних зв'язках і спілкуванні, ініціюють творчу і професійну активність.

Соціально-психологічні методи управлінської діяльності – управлінські відносини суб'єкта й об'єкта, договірні, без матеріальної основи. Цей метод має дві основні цілі: 1) створення сприятливого морально-психологічного клімату в колективі і поважних (довірчих) відносин між керівником і підлеглими; 2) надання можливості розвитку і реалізації особистих здібностей працівників, що в результаті призведе до підвищення задоволеності і, як наслідок, ефективності роботи співробітників і підприємства в цілому. Соціально-психологічні методи управління ґрунтуються на механізмах, які спираються на моральні і емоційні стимули, на підтримку позитивного мікроклімату в трудовому колективі. Ці методи впливають на людину через задоволення і переконання, застосовуючи різні методики: переконання, навіювання, «зараження ідеєю». Соціально-психологічні методи виражаються в створенні колективу, вихованні в ньому сприятливої атмосфери, плануванні соціального розвитку, в постійному вдосконаленні стилю керівництва. Базуються на способах мотивації та морального впливу на людей і відомі як «методи переконання».

Соціально-психологічні методи зумовлюють необхідність побудови управлінських стосунків між керівником та підлеглим на основі партнерства; базуються на розумінні та врахуванні індивідуально-психологічних особливостей працівників в управлінській взаємодії; визначають необхідність створення умов для реалізації творчого потенціалу підлеглих та здійснення ними самоуправління своєю професійною діяльністю та особистісним розвитком.

АНТИНАТАЛІЗМ ЯК ФІЛОСОФІЯ ЖИТТЯ

Калініна Ганна Михайлівна,

аспірантка, Інститут педагогіки НАПН України, м. Київ

Питання перенаселення планети в контексті майбутньої глобальної демографічної кризи почали активно обговорювати ще на початку минулого століття. Бо саме за ХХ століття населення нашої планети збільшилося на 4,41 мільярда: з 1,65 мільярда в 1900 році до 6,06 мільярда в 2000 році. І дійсно, із збільшенням зростання народжуваності людей збільшилися потреби людства в ресурсах, процес споживання яких лише прискорився та призвів до забруднення повітря/ґрунтів/водойм, вирубки лісів, зміни клімату, нестачі їжі й питної води та до тотальної проблеми із утилізацією сміття тощо.

За прогнозами ООН: до 2030 року на нашій планеті буде жити 8,5 мільярда людей, до 2050 року населення світу збільшиться до 9,7 мільярда, а до 2100 року – до 11,2 мільярда. Тож деякі вчені прогнозують: якщо сучасні тенденції зростання чисельності населення та обсяги споживання ресурсів

нашої планети залишаться без змін, приблизно за ХХІ століття наша цивілізація досягне межі свого зростання. І цьому ні що не зарадить, окрім як вкорінення нових політичних і соціальних змін – перш за все в жорсткому контролі народжуваності.

Тому деякі люди, маючи своєрідну філософсько-етичну позицію та розуміючи масштаби проблеми та необхідність вже сьогодні брати «ситуацію у власні руки», об'єдналися по всьому світу та створили соціальний рух – антинаталізм. *Антинаталізм* (англ. anti-natalism; похідне від наталізма – політики заохочення зростання народжуваності в суспільстві, як правило, з метою боротьби з депопуляцією) зводить дітонародження до негативного значення керуючись глобальними думками про долю людства загалом та нашої планети.

Тоді, як антинаталісти – це люди, які пропагують добровільне вимирання людства, як біологічного виду *Homo sapiens*, шляхом добровільної відмови від народження дітей [1]. Аргументи на підтримку своєї позиції наводять найрізноманітніші: стурбованість щодо генетичного успадкування майбутніх поколінь; небажання щоб діти страждали, через брак самостійного вибору народжуватися чи ні; стурбованість про долю нашої планети (перенаселення) та вплив цього чинника на довкілля тощо.

Сама ідея антинаталізму походить зі Стародавньої Греції та належить давньогрецькому філософу-матеріалісту Демокриту (приблизно 460–370 роки до н. е.), якого вважають батьком сучасної науки та засновником атомістичної гіпотези пояснення Світу, за якої розглядалася можливість існування нескінченного числа неповторних світів. Ось деякі цитати філософа з етичних тверджень: «<...> народжувати дітей небезпечно: успіх повний клопотів і турбот, невдача неперевершена з будь-яким іншим боєм»; «<...> Я думаю, що не слід мати дітей; бо в наявності дітей я бачу багато великих небезпек, багато болів, мало переваг» або «<...> Кожен, хто має потребу в дітях, зробив би краще, я думаю, отримавши [усиновивши вже народжену] її від своїх друзів» [Цит. за: 4].

Ідея антинаталізму пройшла крізь тисячоліття та згодом проявилася у філософських працях А. Шопенгауера («Про нікчемність і прикрощі життя»), П. Запффе («Останній месія»). Деякі елементи філософії антинаталізму поділяли Е. фон Гартманн та Л. Вітгенштейн [Цит. за: 3].

Сьогодні антинаталісти надихаються працями південноафриканського філософа, письменника та професора Кейптаунського університету Девіда Бенатара, який у своїй праці «Ми – істоти, яких не повинно існувати: теорія антинаталізму, критика» (2015 року) описує людей як «<...> глибоко хибний та руйнівний вид, який відповідає за страждання та загибель мільярдів інших людей та тварин. Якби цей рівень знищення був викликаний іншим видом, люди швидко рекомендували не створювати нових членів цього виду» [5].

У своїх інших працях Д. Бенатар обґрунтовує низку причин, з яких люди повинні перестати розмножуватися, вважає за потрібне дозволити людству вимерти та відверто ділиться своїми роздумами щодо доцільності відмови від

дітонародження та необхідності абортів. А його книгу «Краще ніколи не існувати» («Better Never to Have Been», <https://www.worldcat.org/title/better-never-to-have-been-the-harm-of-coming-into-existence/oclc/70881677>) називають «антинаталістичною» Біблією.

Окрім того, завдяки серіалу «Справжній детектив» (<https://www.hbo.com/true-detective>., 2014 р.), де за сюжетом головний герой детектив Раст Коул запропонував усім «взятися за руки й вимерти», антинаталізм здійснив успішний поштовх у світову масову культуру, знайшовши ще більше своїх прихильників та підкоривши соціальні медіа.

До речі, у мережі Facebook та в новинному-розважальному онлайн сервісі Reddit (а також в Інтернет-ЗМІ, в яких зареєстровані користувачі можуть додавати свій контент, такий, як текстові пости або прямі посилання й обговорювати їх) є десятки антинаталістських груп з тисячною аудиторією. Наприклад, Reddit ([r/antinatalism](https://www.reddit.com/r/antinatalism/) – <https://www.reddit.com/r/antinatalism/>) налічує фактично 35 тис. членів, а лише одна з десятків Facebook-груп із антинаталістичною тематикою, така як Antinatalism (https://www.facebook.com/search/top/?q=antinatalists&pa=SEARCH_BOX.) налічує понад 7 тис. учасників.

Антинаталісти мають свою організацію – VHEMT (англ. Voluntary Human Extinction Movement; <http://www.vhemt.org/index.htm>) – це міжнародний громадський екологічний рух, створений у 1991 році в США. Гаслом руху є «Жити довго і щасливо вимерти» (англ. «May we live long and die out»). Рух досить популярний у західному світі та має три рівня підтримки: волонтери (тобто антинаталісти); люди, що поділяють цілі руху й зважилися не мати дітей або не мати більше дітей крім вже наявних; потенційні прихильники організації – люди, які не вважають, що вимирання людства необхідно, але тим не менш є прибічниками контролю чисельності людства та відмовилися з цієї причини від народження власних дітей [2].

Тож, резюмуючи, варто зазначити, що ідея утримання від народження дітей геть не нова, вона в різних формах та з багатьох причин невід’ємно пронизує всю історію існування людства. Послідовники та прихильники ідеї антинаталізму своїм прикладом ще раз нагадують людству про проблему сьогодення – перенаселення, перш за все, спонукаючи замислитися про долю як майбутніх поколінь, так і планети загалом.

Література

1. Гріффін Д. Антинаталісти: люди, які не хочуть, щоб ви мали дітей. 2019. URL: [https://www.bbc.com/ukrainian/features-49330139?at_custom2=facebook_page&at_custom4=264CDBE6-CDBB-11EA-9BD7-B2944D484DA4&at_custom3=BBC%20News%20Ukraine&at_medium=custom7&at_custom1=\[post%20type\]&at_campaign=64&fbclid=IwAR3GomN5B5xVMp1QH0dBRCNYIbV6kXkDg2CqLOBs6bXRrCM_2svgZvV9JaY](https://www.bbc.com/ukrainian/features-49330139?at_custom2=facebook_page&at_custom4=264CDBE6-CDBB-11EA-9BD7-B2944D484DA4&at_custom3=BBC%20News%20Ukraine&at_medium=custom7&at_custom1=[post%20type]&at_campaign=64&fbclid=IwAR3GomN5B5xVMp1QH0dBRCNYIbV6kXkDg2CqLOBs6bXRrCM_2svgZvV9JaY).

2. Малюга М. М., Калініна Г. М. Соціальний модус CHILDFREE як змістова компонента підручника для керівника освіти. 2019. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/716635/>

3. Тимофеева Е. «За добровольное исчезновение человечества». Чем антинатулизм увлекает людей. 2019. URL: <https://snob.ru/entry/172161/>

4. Reddit. URL: <https://www.reddit.com/r/antinatalism/>

5. Бенатар Д. Ми – істоти, яких не повинно існувати: теорія антинатулізму, критика. 2015. URL: http://www.philosophy.uct.ac.za/sites/default/files/image_tool/images/160/We%20Are%20Creatures%20That%20Should%20Not%20Exist%20The%20Theory%20of%20Anti-Natalism%20%28The%20Critique%2015%20July%202015%29.pdf

АУТСОРСИНГ ЯК ІННОВАЦІЙНА БІЗНЕС-СТРАТЕГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Калініна Ганна Михайлівна,

аспірантка Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ

Малюга Микола Миколайович,

науковий співробітник відділу економіки та управління загальної середньої освіти Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ

Першим винахідником самої ідеї аутсорсингу та першою людиною, що впровадила цю ідею у виробництво ще в 20-х роках ХХ століття вважають Генрі Форда (<https://nashformat.ua/products/moe-zhyttya-ta-roboata-702006.>). Як голова автомобільної компанії він прагнув особисто контролювати всі етапи власного виробництва, проте швидко зіткнувся з непомірними витратами на обслуговування всіх напрямів діяльності компанії. Зрозумівши, що жодна фірма не може бути самодостатньою, Г. Форд визначив спрощений алгоритм аутсорсингу та звернувся за допомогою до незалежних компаній, які взяли на себе частину завдань його компанії. Сутність алгоритму полягала в тому що, «<...> якщо фірма не може щось зробити дешевше і краще, то потрібно залучити до виконання когось, хто зробить це краще» [4]. Тому завдяки технології краудсорсингу сьогодні компанія Ford самостійно виробляє лише 30 % комплектуючих, інше виробництво передано на аутсорсинг (<https://biznesua.com.ua/shho-take-outsorsing.>).

Завдяки стрімкому та неперервному процесу глобалізації у світі, а також інформатизації, розподіл праці та виробничої кооперації тільки поглибився. Ці та інші чинники сприяли визнанню сьогодні аутсорсингу як інноваційної бізнес-стратегії та надали йому змогу міцно закріпитися спочатку в бізнес-практиці, а потім – в інших сферах діяльності людини.

Аутсорсинг (від англ. outsourcing: outer-source-using «зовнішнє джерело», «за межами» або «використання зовнішнього ресурсу»), як зазначено в онлайн словнику іншомовних слів (<https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Article=2252&action=show.>) – це передавання організацією чи підприємством певних непрофільних бізнес-функцій або виробничих процесів на обслуговування іншій компанії, що спеціалізується у відповідній галузі. Тобто компанія-провайдер (*компанія, надавач певних послуг*) укладає